

MET DE OGEN VAN *No big issue, gewoon go & bang!*

Wubby Luyendijk

Alweer een geweigerde hand.

Kacem, het Marokkaanse prinsje uit *Couscous en Cola*, weigerde de hand te schudden. Het was de uitgestoken hand van Tijn Beckand van De Lama's. Omdat de cabaretier hem tijdens de voorstelling in een volle zaal had toegeroepen eerst Nederlands te leren voordat hij als toeschouwer een verzoeknummer indiende.

Kacem: „Dit is puur racisme.” Tegen zijn vrienden: „Die modderfukker moet zijn tanden kwijtraken.” Lachend: „Dan kan-ie niet meer werken.”

BNN's *Couscous en Cola* is niet voor bangschijters. De multi-etnische debatclub uit Amsterdam gaat er het tweede seizoen vol in. De groep is in licht gewijzigde samenstelling aan een nieuw project begonnen. Ze gaan met z'n tienen op zoek naar hun *roots* in Marokko en Ghana. In aanloop daarnaartoe wordt over afkomst, cultuur, geloof en de Nederlandse samenleving gediscussieerd.

Die televisie is allesbehalve conventioneel. Intens en openhartig. Recht voor zijn raap en rauw (veel krachttermen). En doet veel wat *Rondom Tien* en *Buitenhof* nalatén. Allochtonen nemen het tegen elkaar op. De teksten worden ondertiteld. Rapmuziek klinkt op de achtergrond. En niet onbelangrijk: elkaar in de rede vallen, wordt toegejuicht. *No big issue*, zegt een meisje, *gewoon go & bang*. Alleen als de discussie ontspoord, grijpt debatjuf Nevejan of presentator Lodiers in.

Maar dat was in de aflevering over de vrijheid van meningsuiting niet nodig. Nog nooit Marokkaanse prinsjes elkaar zo hard zien tackelen. Zegt de een tegen de weigerachtige ander: „Als je daar niet tegen kan, moet je ergens anders gaan wonen. Dit is de basis van de samenleving.”

Die basis kwamen twee Lama's en een Vliegende Panter uitleggen. Lama Tijn: „Ik kom binnen, jij geeft me geen hand, ik weet niet

waar het over gaat. Dat is pijnlijk, vind ik, dan dat ik in het algemeen iets roep over iets dat we allemaal herkennen en wat een uitvergroting is.”

Dat mag jij vinden, vond Kacem, maar ik vind dat dat niet kan. En hij kreeg steun van Youssef. Die wist: Moslims denken er anders over. Tegen de Lama: „Dan moet je ook instaan voor de gevolgen. Dat je vies aangekeken wordt of vermoord wordt op straat.” Wat hem te staan kwam op een woedende reactie van De Vliegende Panter: „Sinds de islam hier is, hebben we te maken met dreiging van geweld. Ik wil mijn mond opendoen. Als dat niet meer kan, wil ik in dit land niet meer leven.”

Youssef: „Ik ook niet. Maar je moet wel realistisch zijn. Niet iedereen is zo als wij.”

Daar waren de wij/zij-sjablonen weer. En hoera: de jongeren scharen zich onder 'wij'. Maar nieuw inhoudelijk inzicht leverde het niet op. En debattelevisie? Ook niet. Daarvoor was de discussie te gefragmenteerd, te veel versneden tot snelle *soundbites*.

Daarom niet meer kijken?

Toch wel. De deelnemers maken verrassend openhartige tv.

Onze favoriet is de 22-jarige Ismahan uit Marokko. Getrouwd toen ze achttien was. Met Ahmed, ze kende hem van school. Aanvankelijk mochten ze niet trouwen. Hij moest een auto en een huis en een vast inkomen hebben. Bovendien bood hij een te lage bruidsschat (2.000 euro). Maar toen hij voor de vijfde keer een aanzoek deed, ging pa door de knieën.

Nu hebben ze samen een zontje en wil Ismahan dolgraag naar Marokko. Alleen is het nog de vraag of dat lukt. Ahmed is jaloers. Op de jongens in de groep. En dat begrijpen de Marokkanen heel goed: „Jij bent zijn eer.”

Ismahan, gisteren: „Hij is nu voor tachtig procent in staat mij te laten gaan.”

Reageer op deze column via www.nrc.nl/ogen

